

WA 4120-6/2024-1

Łódź, 20 czerwca 2024 r.

..
Dyrektor
Zarządu Dróg Wojewódzkich
w Łodzi

al. Piłsudskiego 12
90-051 Łódź

W odpowiedzi na pismo Pana Dyrektora zawierające prośbę o wyjaśnienie kwestii związanych z prowadzonymi inwestycjami polegającymi na rozbudowie i przebudowie dróg wojewódzkich – uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, Izba udziela wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Materia będąca przedmiotem pisma Pana Dyrektora pozostaje poza zakresem wyznaczonym ww. przepisem. Działając jednakże w oparciu o przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, zgodnie z którym w zakresie objętym nadzorem i kontrolą izby prowadzą działalność informacyjną, instruktażową oraz szkoleniową, uprzejmie informuję:

ze skierowanego do Izby pisma wynika, że Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi prowadzi inwestycje związane z rozbudową i przebudową dróg wojewódzkich. W trakcie ich realizacji dochodzi do naruszenia obiektów lub urządzeń obcych powodujących ich uszkodzenie lub zmianę dotychczasowego ich stanu. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, przywrócenie poprzedniego stanu tych obiektów lub dokonanie zmian należy do zarządcy drogi, jak również ponoszenie kosztów wynikających z ich odtworzenia.

W związku z powyższym Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi zawiera stosowne umowy usunięcia kolizji z właścicielami urządzeń i obiektów. W umowie takiej określona jest finalna wartość szacunkowa urządzenia - po dokonaniu jego zmiany lub przełożenia w trybie w/w ustawy - na podstawie kosztorysu robót objętych protokołem odbioru technicznego. Protokół ten stanowi podstawę określenia wartości przedmiotu przekazania w tym zakresie.

Po zakończeniu inwestycji odtworzone urządzenie przekazywane jest nieodpłatnie jego właścicielowi protokołem zdawczo-odbiorczym zgodnie z art. 32 ust. 5 ustawy o drogach publicznych. Przekazanie następuje nieodpłatnie zgodnie z tym przepisem. Niemniej jednak Zarząd ponosi nakład na realizację tego obowiązku. Koszty odtworzenia urządzeń Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi pokrywa z wydatków majątkowych, tym samym zwiększają one wartość początkową środka trwałego.

Na tle tak sformułowanego stanu faktycznego pojawiła się wątpliwość,

- czy urządzenie takie winno być przekazane jego właścicielowi wraz z „nakładami” - określanymi jako wartość poniesionego kosztu - na odtworzenie tego urządzenia ?
- czy odtworzenie urządzeń obcych będących w kolizji w granicach pasa drogowego nie powinno być zaliczane do kosztów bieżącego utrzymania dróg czy też do wartości początkowej wytworzonego przez tutejszy Zarząd, środka trwałego (drogi)?

W ocenie wnioskodawcy urządzenie winno być przekazane jego właścicielowi nieodpłatnie, zgodnie z art. 32 ust. 5 ustawy o drogach publicznych lub przekazane wraz z poniesionymi „nakładami”; odtworzenie urządzeń obcych będących w kolizji w granicach pasa drogowego w trybie art. 32 ust. 1 powinno być natomiast zaliczane do wartości początkowej wytworzonego przez tutejszy Zarząd, środka trwałego - drogi.

Odpowiedź na sformułowane w piśmie pytania zakłada odniesienie się w pierwszej kolejności do art. 28 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.). Zgodnie z art. 28 ust.1 pkt 1 ustawy – aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne – wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Stosownie natomiast do art. 28 ust.8 ustawy - cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do użytkowania, w tym również: 1) niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy; 2) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Z kolei, zgodnie z art. 32 ust.1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 320) - jeżeli budowa lub przebudowa drogi w miejscu jej krzyżowania się z inną drogą transportu lądowego, z wyjątkiem skrzyżowania z linią kolejową w poziomie szyn, o którym mowa w art. 28 ust. 1, wodnego, korytarzem powietrznym w strefie lotniska lub liniowym urządzeniem obcym powoduje naruszenie tych obiektów lub urządzeń albo konieczność zmian dotychczasowego ich stanu, przywrócenie poprzedniego stanu lub dokonanie zmiany należy do zarządcy drogi.

Z powyższej regulacji wynika, że koszty determinowane przez art. 32 ust.1 ustawy o drogach publicznych są nierozłącznie powiązane z realizacją inwestycji (powiązanie o charakterze prawnym), i wynikają bezpośrednio z jej realizacji (powiązanie o charakterze faktycznym). Oznacza to, że koszty te powinny zostać uwzględnione jako koszty wytworzenia (modernizacji) środka trwałego i sfinansowane poprzez wydatki majątkowe. Zatem stanowisko Pytającego w świetle powołanych uwarunkowań jest prawidłowe.

Co do przekazania właścicielowi odtworzonego (przełożonego) urządzenia, materia ta jest regulowana w przepisach art. 32 ust.3 – 5 ustawy o drogach publicznych, stosownie do których - koszty przełożenia urządzeń obcych w pasie drogowym, wynikające z naruszenia lub konieczności zmian stanu dotychczasowego urządzenia obcego, w wysokości odpowiadającej wartości tych urządzeń i przy zachowaniu dotychczasowych właściwości użytkowych i

parametrów technicznych pokrywa zarządca drogi. Jeżeli w wyniku uzgodnień zarządcy drogi z zainteresowaną stroną zostaną wprowadzone ulepszenia urządzeń, koszty tych ulepszeń pokrywa odpowiednio ich właściciel lub użytkownik. Przekazanie przez zarządcę drogi urządzeń, o których mowa w ust. 2-4, wykonanych w pasie drogowym, osobie uprawnionej następuje nieodpłatnie, na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Zatem, w rozważanej sytuacji – co do zasady – urządzenie (po zmianie lub przelożeniu) jest przekazywane właścicielowi nieodpłatnie, czyli bez doliczania jakichkolwiek kosztów. Zauważyć należy przy tym, że przekazanie może następować także na rzecz podmiotów, które nie prowadzą ksiąg rachunkowych. W tej sytuacji rozważanie o przekazywaniu „nakładów” nie ma żadnego uzasadnienia. Natomiast właściciel urządzenia ponosi dodatkowe koszty wyłącznie w sytuacji opisanej w art. 32 ust.4 ustawy o drogach publicznych.

Informuję jednocześnie, że stanowisko zawarte w niniejszym piśmie udzielone zostało w ramach prowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi działalności informacyjnej i nie ma mocy wiążącej

Z poważaniem

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

mgr Beata Kaczmarek